

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

VALSTYBINĖS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBOS KOMISIJA

NUTARIMAS

**BYLOJE DĖL UAB „NATURELA“ LIETUVOS RESPUBLIKOS REKLAMOS
ĮSTATYMO PAŽEIDIMO**

2016-08-04 Nr. 12R-81

Vilnius

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, susidedanti iš Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos Direktoriaus pavaduotojos Neringos Baronienės (Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos pirmininkė), Nesąžiningos komercinės veiklos ir reklamos skyriaus vedėjos Mildos Deimantės bei Teisės skyriaus vedėjos Audronės Kaušylienės,

vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 3 punktu, bylų nagrinėjimo posėdyje išnagrinėjo bylą pagal Kauno valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau - Tarnyba) 2016-05-17 Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo pažeidimo protokolą Nr. 33RIP-10 (toliau – Protokolas) dėl UAB „Naturela“ (įmonės kodas 303176889, adresas P. Plechavičiaus g. 11-33, Kaunas) reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija n u s t a t o

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-05-24 gavo Tarnybos 2016-03-17 raštu Nr. 33S-(33.6)-406 persiūtą Protokolą Nr. 33RIP-10 dėl UAB „Naturela“ reklamos naudojimo reikalavimų nesilaikymo.

Tarnyba protokole nustatė, kad UAB „Naturela“, reklamuodama maisto produktą „HIMALAJŲ DRUSKOS KRISTALAI (500g; 1kg)“, naudoja teiginius, kuriais nurodoma ir užsimenama apie žmogaus ligų gydymo ir profilaktines savybes, kai tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Tarnyba protokole nustatė, kad minėta reklama buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.naturela.lt. Tikslus reklamos sklaidos laikotarpis interneto tinklalapiuose protokole nenustatytas.

Tarnyba Protokole nustatė, kad UAB „Naturela“, reklamuodama maisto produktą: „HIMALAJŲ DRUSKOS KRISTALAI (500g; 1kg)“ naudojo teiginius:

- *kuriais nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydomasias ar profilaktines savybes:*
„kartu su vandeniu ji reguliuoja kraujo spaudimą, šalina toksinus, reguliuoja ląstelių pH ir vandens kiekį organizme, stiprina kaulus ir kvėpavimo sistemą, gerina miegą, energizuoja ir jaunina“; <...>
„Esant mėnulio pilnačiai organizmo gydomosios savybės yra maksimalios, druskos vonios mineralai ir energija optimaliai pasisavinami, harmonizuojami bioenergetiškai silpni taškai ir aktyvuojama kūno egergijos tėkmė. Esant jaunam mėnuliui pasiekiamas maksimalus valomasis efektas – prilyginamas trijų dienų pasninkui...“; „Himalajų druskos sūrymo poveikis: aprūpina kūną kombinuota 84 jonizuotų mineralų energija, kurią kūnas išlaiko iki 24 valandų: reguliuoja šarmų/rūgščių pusiausvyrą organizme; normalizuoja kraujo spaudimą; tirpina ir šalina nuosėdas, kurios skatina akmenų susidarymą ir įvairių formų reumatizmą, pašalina sunkiuosius metalus iš organizmo, taip pat kalcio nuosėdas; padeda įveikti odos ligas, nes valo ją iš vidaus į išorę“;
„Stabilizuoja nereguliarų širdies ritmą“; „reguliuoja cukraus kiekį kraujyje“; „gyvybiškai svarbi nervų ląstelėms, komunikacijos ir informacijos procesuose“; „Svarbi maisto dalelių absorbcijai

žarnyne“; „Nepakeičiama plaučių išsivalymui nuo skreplių ir gleivių kamščių, ypatingai esant astmai ir cistinei fibrozei, padeda užsikimšus sinusams“; „Tai stiprus antihistaminas (antialerginį poveikį turintis)“; „Padeda išvengti raumenų mėšlungio, tiesiog būtinas kaulų struktūrai. Osteoporozė dažnai yra druskos ir vandens trūkumo rezultatas“; „Reguliuoja miegą“; „Nedidelis sūrymo kiekis ant liežuvio nuramins pastovų sausą kosulį“; „Palaiko seksualumą ir libido“; „Saugo nuo varikozės ir „kraujagyslių tinklelio“ ant kojų“.

Tarnyba Protokole nustatė, kad UAB „Naturela“ pateikė informaciją, kuri neatitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatos.

Tarnyba protokole nurodė, kad UAB „Naturela“ Lietuvos Respublikos reklamos įstatymą pažeidė pirmą kartą.

Protokole lengvinančia aplinkybe laikoma tai, kad bendrovė bendradarbiavo, pateikė paaiškinimą.

Bendrovė UAB „Naturela“ protokole nurodė, kad susipažinę ir perskaitę reklamos įstatymą, paskyrė atsakingą asmenį, kuris pataisytų pažeidimus. Bendrovė nurodė, kad pažeidimą pripažįsta, maisto produktu „HIMALAJŲ DRUSKOS KRISTALAI (500g; 1kg)“ šiuo metu nebeprekiuoja.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2016-07-25 gavo UAB „Naturela“ raštą, kuriame bendrovė nurodė, kad maisto produktu „HIMALAJŲ DRUSKOS KRISTALAI (500g; 1kg)“ bendrovė prekiaavo 2013 metais, vėliau šiuo produktu prekiaujama nebuvo, tačiau per klaidą internetiniame tinklalapyje www.naturela.lt liko šios prekės aprašymas, taigi reklamos sklaidos laikotarpis buvo nuo 2013 metų kovo mėn. Iki 2016 metų balandžio mėn. Bendrovė nurodė, kad netinkami teiginiai yra pašalinti iš produktų aprašymų.

Ištyrusi bylos aplinkybes, pateiktus rašytinius įrodymus, Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija k o n s t a t u o j a

1. Dėl nagrinėjamos informacijos pripažinimo reklama

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 8 dalyje nustatyta, kad reklama – bet kokia forma ir bet kokiomis priemonėmis skleidžiama informacija, susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, skatinanti įsigyti prekių ar naudotis paslaugomis, įskaitant nekilnojamojo turto įsigijimą, turtinių teisių ir įsipareigojimų perėmimą.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 nutarime „Dėl Lietuvos Respublikos Farmacinės veiklos įstatymo 17 straipsnio (2002-06-04 redakcija) 4 dalies atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“ pažymėjo, kad „prekių ar paslaugų reklama – nesvarbu, ar ši veikla yra atlygintina, ar ne – visuomet yra tiesiogiai arba netiesiogiai siekiama skatinti naudoti tam tikras prekes ar naudotis tam tikromis paslaugomis“.

Atkreiptinas dėmesys, jog reklamos požymis, išskiriantis reklamą iš kitų informacijos rūšių, yra siekis daryti asmenims poveikį jiems renkantis naudotis tam tikromis paslaugomis, skatinti juos elgtis tam tikru būdu. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2005-09-29 bylos Nr. 15/02 nutarime nurodė, kad „įstatymuose pateikiami nevienodi reklamos apibrėžimai. Tačiau visuose minėtuose teisės aktuose nurodomas svarbiausias reklamos požymis – reklama yra informacija, kuria siekiama padėti parduoti arba skatinti įsigyti prekes ar naudotis paslaugomis.“ Įstatymuose bei suformuotoje teismų praktikoje kaip esminis reklamos požymis, išskiriantis ją iš kitos informacijos, yra įtvirtintas specialus jos tikslas - daryti įtaką ekonominei elgsenai.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog siekiant nustatyti, ar informacija gali būti vertinama kaip reklama, turi būti konstatuotas skatinimo tikslas, t.y. turi būti nustatyta, kad ši informacija yra ar gali būti reikšminga vartotojui, priimant sprendimą dėl produkto įsigijimo, ir tokiu būdu ja siekiama daryti įtaką ekonominei elgsenai, skatinant jį naudotis tam tikromis prekėmis ar paslaugomis ar atsisakyti tam tikrų prekių (paslaugų) naudojimo.

Taigi, įstatymuose bei teismų praktikoje suformuoti du esminiai reklamos požymiai: 1) informacija turi būti susijusi su asmens ūkine komercine, finansine ar profesine veikla, 2) pateikiama informacija turi skatinti įsigyti prekių ar naudotis teikiamomis paslaugomis. Iš byloje

pateiktos informacijos matyti, kad UAB „Naturela“ maisto produkto „HIMALAJŲ DRUSKOS KRISTALAI (500g; 1kg)“ reklama, kuri buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.naturela.lt, yra susijusi su UAB „Naturela“ vykdoma veikla ir skatina vartotojus įsigyti minėtus bendrovės produktus, taigi atitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme įtvirtintą reklamos sąvoką.

2. *Dėl UAB „Naturela“ skleistos reklamos atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimams*

Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad reklamoje draudžiama nurodyti ar užsiminti apie tas maisto savybes, kurių jis neturi, taip pat apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, jeigu tokios informacijos pateikimas neatitinka teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

Pažymėtina, kad kiekvienas vartotojas yra suinteresuotas gauti teisingą informaciją apie ketinamų įsigyti produktų savybes. Jei atitinkama informacija netiksli, tai gali iškreipti vidutinio vartotojo elgesį siūlomo produkto atžvilgiu. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2005-11-17 nutartyje (adm. b. Nr. A1-931/2005) konstatavo, kad „vidutinio (paprasto) vartotojo ekonominis elgesys paprastai siejamas su bendru įspūdžiu apie prekę (jos pakuotė, prekės ženklas, bendro pobūdžio informacija apie prekės savybes, prekės kaina), neanalizuojant kiekvienos detalės. Šis principas taikytinas ir prekės reklamai“. Taigi ir UAB „Naturela“ produkto „HIMALAJŲ DRUSKOS KRISTALAI (500g; 1kg)“ reklama turėtų būti vertinama pagal vidutinio vartotojo suvokimą, kuris, skaitydamas minėto maisto produkto reklaminius teiginius, neatskiria teiginių apie produkto savybes ir vertina šią reklamą kaip visumą. Vidutinis vartotojas, perskaitęs ar išgirdęs UAB „Naturela“ minėto maisto produkto reklamą, galėjo nepagrįstai susidaryti įspūdį, kad šis maisto produktas pasižymi ligų gydymo, profilaktinėmis ir kitomis savybėmis, kurių neturi, ir dėl šios priežasties būti suklaidintas.

UAB „Naturela“, reklamuodama maisto produktą: „HIMALAJŲ DRUSKOS KRISTALAI (500g; 1kg)“ naudojo teiginius:
 - *kuriomis nurodoma ir užsimenama apie ligų ir jų simptomų gydymą ar profilaktines savybes:*
 „kartu su vandeniu ji reguliuoja kraujo spaudimą, šalina toksinus, reguliuoja ląstelių pH ir vandens kiekį organizme, stiprina kaulus ir kvėpavimo sistemą, gerina miegą, energizuoja ir jaunina“; <...>
 „Esant mėnulio pilnačiai organizmo gydomosios savybės yra maksimalios, druskos vonios mineralai ir energija optimaliai pasisavinami, harmonizuojami bioenergetiškai silpni taškai ir aktyvuojama kūno egergijos tėkmė. Esant jaunam mėnuliui pasiekiamas maksimalus valomasis efektas – prilyginamas trijų dienų pasninkui...“; „Himalajų druskos sūrymo poveikis: aprūpina kūną kombinuota 84 jonizuotų mineralų energija, kurią kūnas išlaiko iki 24 valandų: reguliuoja šarmų/rūgščių pusiausvyrą organizme; normalizuoja kraujo spaudimą; tirpina ir šalina nuosėdas, kurios skatina akmenų susidarymą ir įvairių formų reumatizmą, pašalina sunkiuosius metalus iš organizmo, taip pat kalcio nuosėdas; padeda įveikti odos ligas, nes valo ją iš vidaus į išorę“; „Stabilizuoja nereguliarų širdies ritmą“; „reguliuoja cukraus kiekį kraujyje“; „gyvybiškai svarbi nervų ląstelėms, komunikacijos ir informacijos procesuose“; „Svarbi maisto dalelių absorbcijai žarnyne“; „Nepakeičiama plaučių išsivalymui nuo skreplių ir gleivių kamščių, ypač esant astmai ir cistinei fibrozei, padeda užsikimšus sinusams“; „Tai stiprus antihistaminas (antialerginį poveikį turintis)“; „Padeda išvengti raumenų mėšlungio, tiesiog būtinas kaulų struktūrai. Osteoporozė dažnai yra druskos ir vandens trūkumo rezultatas“; „Reguliuoja miegą“; „Nedidelis sūrymo kiekis ant liežuvio nuramins pastovų sausą kosulį“; „Palaiko seksualumą ir libido“; „Saugo nuo varikozės ir „kraujagyslių tinklelio“ ant kojų“.

Kaip minėta aukščiau, UAB „Naturela“ interneto tinklalapyje www.naturela.lt pateikiama informacija apie minėtą produktą galėjo nepagrįstai sudaryti įspūdį, kad jis padės nuo aukščiau minėtų sveikatos sutrikimų ir turės profilaktinį poveikį organizmui. Atsižvelgiant į tai, teigtina, jog reklamoje pateikta informacija galėjo daryti poveikį vartotojų ekonominiam elgesiui, t.y. paskatinti vartotojus įsigyti UAB „Naturela“ reklamuojamą maisto produktą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Naturela“ minėtas maisto produktas nėra vaistinis preparatas, todėl jis negali būti reklamuojamas nurodant vaistinio preparato savybes. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vaistiniams preparatams taikomi reikalavimai yra nustatyti Lietuvos Respublikos farmacijos įstatyme. Šio įstatymo 2 straipsnio 50 dalis nustato, kad vaistas (vaistinis preparatas) – tai vaistinė medžiaga arba jų derinys, pagaminti ir teikiami vartoti, kadangi atitinka bent vieną šių kriterijų: 1) pasižymi savybėmis, dėl kurių tinka žmogaus ligoms gydyti arba jų profilaktikai; 2) dėl farmakologinio, imuninio ar metabolinio poveikio gali būti vartojamas ar skiriamas atkurti, koreguoti ar modifikuoti žmogaus fiziologines funkcijas arba diagnozuoti žmogaus ligas.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 5 straipsniu, vartotojams turi būti teikiama teisinga informacija apie maistą. Informacijai, įskaitant reklamą, kuri laikytina savita informacijos rūšimi ir paprastai vadinama komercine informacija, taikomas tiesos reikalavimas. Vartotojas privalo gauti teisingą informaciją apie maisto produktus bei maisto papildus, kuria remdamasis galėtų priimti sprendimus dėl maisto produktų bei maisto papildų pasirinkimo rinkoje ir jų vartojimo.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija pažymi, jog UAB „Naturela“, reklamuodama minėtą maisto produktą, vartojo teiginius, kuriais nurodė ir užsiminė apie žmogaus ligų gydymo ar profilaktines savybes ir kitas savybes, o tai neatitiko aukščiau išdėstytų teisės aktų reikalavimų.

Tuo UAB „Naturela“ pažeidė Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostatas.

3. Dėl UAB „Naturela“ taikytinų sankcijų

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 5 dalimi, skiriamos baudos dydis nustatomas pagal mažiausios ir didžiausios baudos vidurkį ir atsižvelgiant į šio straipsnio 7 ir 8 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, pažeidimo pobūdį, pažeidimo trukmę ir mastą.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė į tai, kad UAB „Naturela“ teisės aktus pažeidžiančią reklamą skleidė apie 1 maisto produktą. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo pobūdį, atsižvelgė ir į tai, jog skleista minėto maisto produkto reklama galėjo būti aktuali asmenims, sergantiems kvėpavimo takų širdies, ligomis, reumatu, astma, cistine fibroze, sinusitu, osteoporoze, venų varikoze.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo mastą, atsižvelgė į tai, kad UAB „Naturela“ minėto maisto produkto reklama buvo skleidžiama interneto tinklalapyje www.naturela.lt, taigi pasiekiami ne regioniniu, o nacionaliniu mastu. Atsižvelgta į tai, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011-08-11 nutartimi Nr. A492-2642/2011 konstatavo, jog informacija internete yra prieinama žymiai didesnei daliai vartotojų negu spausdintuose leidiniuose, todėl pažeidimo mastas turi būti vertinamas kaip didelis.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vertindama pažeidimo trukmę, atsižvelgė į tai, kad Tarnybą apie UAB „Bio sala“ skleidžiamą produktų reklamą, kuri neatitinka Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo nuostatų, informaciją užfiksavo 2016-04-01, o bendrovės teigimu, reklama buvo pašalinta 2016-04-28.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija lengvinančia aplinkybe laiko tai, kad UAB „Naturela“ bendradarbiavo, teikė prašomus pateikti dokumentus.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija sunkinančių aplinkybių nenustatė.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 24 straipsnio 1, 5 bei 7 dalimis, n u t a r i a

už Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 1 punkto pažeidimą skirti UAB „Naturela“ 350 (trijų šimtų penkiasdešimt) eurų baudą.

Nutarimas per 30 kalendorinių dienų nuo nutarimo priėmimo dienos gali būti apskūstas teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Kreipimasis į teismą nesustabdo nutarimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisijos paskirta bauda ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nutarimo dėl baudos paskyrimo priėmimo dienos turi būti sumokėta į Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą Nr. LT24 7300 0101 1239 4300, esančią banke „Swedbank“, AB (banko kodas 73000, SWIFT kodas HABALT22, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, įmonės kodas 188659752), kodų sąrašo „Kitos baudos“ skyriaus „Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos skirtos baudos 6780“ eilutę.

Direktorius pavaduotoja,
pavadojanti Valstybinės vartotojų teisių
apsaugos tarnybos direktorių

Neringa Baronienė